

$S_2 /$ 1. Pt. operația:

$$\begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 6 & 1 \\ 5 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} \pmod{26}$$

găsiți regula de decriptare

În general $M \in M^m(\mathbb{Z}_m)$, M^{-1} există dacă
 $\gcd(\det(M), m) = 1$

$$\det(M) = 1$$

$$A = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} \quad \det(A) = ad - bc$$

$$A^{-1} = \frac{1}{\det(A)} \begin{bmatrix} d & -b \\ -c & a \end{bmatrix}$$

$$M^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ -5 & 6 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} = M^{-1} \begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \end{bmatrix} \pmod{26}$$

2. Fie A un alfabet cu 26 de caractere și
($\#A = 26$)

blocuri de lungime 2, deci criptarea va fi de forma
 $x_1 x_2 \mapsto y_1 y_2$. Identificăm A cu $\mathbb{Z}_{26}$

$$\text{Operația} \quad \begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 6 & 2 \\ 5 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} \pmod{26}$$

nu este bună pt. a realiza o criptare liniară pt. că
 $\det(M)=2$ ($\gcd(2, 26)=2 \neq 1$). Dați exemplu de
 $\begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} \neq \begin{bmatrix} \bar{x}_1 \\ \bar{x}_2 \end{bmatrix}$ a.c. să se ducă în același elem.
 $\begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \end{bmatrix}$

$$M \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} = M \begin{bmatrix} \bar{x}_1 \\ \bar{x}_2 \end{bmatrix}$$

$$M = \begin{bmatrix} 6 & 2 \\ 5 & 2 \end{bmatrix}$$

$$M \begin{bmatrix} 6 \\ 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 46 \\ 40 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 20 \\ 14 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} x \\ 0 \end{bmatrix}; \begin{bmatrix} \bar{x}_1 \\ \bar{x}_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} x \\ 13 \end{bmatrix}$$

$$M \begin{bmatrix} x \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 6x \\ 5x \end{bmatrix}; M \begin{bmatrix} x \\ 13 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 6x+26 \\ 5x+26 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 6x \\ 5x \end{bmatrix}$$

Lema Chineză a resturilor:

Fix $p \geq 2$, ~~există~~ $m_i, i=1, p$ întregi pozitive
 $\gcd(m_i, m_j)=1, \forall i, j=1, p, i \neq j$

Atunci oricare ar fi $a_1, \dots, a_p$ nr. întregi, există
 $x \in \mathbb{Z}$ sol. a sist.

$$x \equiv a_1 \pmod{m_1}$$

$$\vdots$$

$$x \equiv a_p \pmod{m_p}$$

În plus, toate sol. x sunt congr. mod $N = \prod_{i=1, p} m_i$

(2)

3. Mihai vrea să-și țină vârsta secretă. Prietenii lui știu:

→ Acum un an, vârsta lui Mihai se divide cu 3

→ În doi ani, vârsta lui va fi multiplu de 5

→ În patru ani, va fi multiplu de 7

Câți ani are M?

$x = \text{vârsta lui M}$

$$\begin{cases} x \equiv 1 \pmod{3} \\ x \equiv 3 \pmod{5} \\ x \equiv 3 \pmod{7} \end{cases}$$

OBS: 3, 5, 7 sunt prime între ele $\Rightarrow$ putem aplica LCR

OBS: Din dem. LCR avem:

$$\rightarrow b_i = \frac{N}{m_i}$$

$$\rightarrow \bar{b}_i = b_i^{-1} \pmod{m_i}$$

$$\rightarrow x = \sum_{i=1, n} a_i b_i \bar{b}_i \pmod{N}$$

$$x = (1 \cdot 35 (35^{-1} \pmod{3})) + (3 \cdot 21 (21^{-1} \pmod{5})) + (3 \cdot 15 (15^{-1} \pmod{7})) \pmod{105}$$

$$x = 35 \cdot 2 + 3 \cdot 2^1 + 3 \cdot 15 = 73 \pmod{105}$$

Alg. de exp. rapidă

Calc. $b^h \pmod{m}$ pt. $b, h, m \in \mathbb{N}$. Primul lucru pe care îl facem scriem h în baza 2 $\rightarrow h = \sum_{j=0, k} a_j 2^j$

Viem $e = b^h \pmod{m}$

Pas 1. Fie $b_0 = b$ și $e = \begin{cases} 1, & \text{dacă } a_0 = 0 \\ 0, & \text{dacă } a_0 = 1 \end{cases}$

Pt. $j = \overline{1, k}$

Pas j : Calculăm $b_j = b_{j-1}^2 \pmod{m}$. Dacă $a_j = 1$

$\rightarrow e \leftarrow e b_j \pmod{m}$

$a_j = 0 \rightarrow e$

Avem $e_j = b^{h_j} \pmod{m}$

unde $e_j = b_j \pmod{m}$; $h_j = \sum_{i=0, j} a_i 2^i$

La pasul k $e = b^h \pmod{m}$

5. Folosind alg. de exp. rapidă calc. $5^{117} \pmod{19}$

$$117_{(10)} = 1110101_{(2)}$$

$$117 = 2^6 + 2^5 + 2^4 + 2^2 + 2^0$$

$$117 = 1 + 4 + 16 + 32 + 64$$

$$5^{117} = 5^1 \cdot 5^4 \cdot 5^{16} \cdot 5^{32} \cdot 5^{64}$$

$$5^1 = 5 \pmod{19}$$

$$5^2 = 25 = 6 \pmod{19}$$

$$5^4 = 5^2 \cdot 5^2 = 36 \equiv 17 \equiv -2 \pmod{19}$$

$$5^8 = 4 \pmod{19}$$

$$5^{16} = 16 \pmod{19} = -3$$

$$5^{32} = 9 \pmod{19}$$

$$5^{64} = 81 \equiv 5 \pmod{19}$$

$$5^{128} = 6 \pmod{19}$$

§

$$\begin{aligned} 5^{117} &= 5 \cdot (-2) \cdot (-3) \cdot 9 \cdot 5 \\ &= 6 \equiv 1 \pmod{19} \end{aligned}$$

6. Folosind alg. de exp. rapidă calculează $9^{-1} \pmod{26}$.

Th. lui Euler:

Dacă $m \geq 1$ și $\gcd(m, a) = 1$ atunci $a^{\varphi(m)} \equiv 1 \pmod{m}$

Def. $\varphi(m) = \#\{n \mid n \equiv m, \gcd(m, n) = 1\} \pmod{m}$

Th. $m = p_1^{d_1} p_2^{d_2} \dots p_k^{d_k}$

$$\varphi(m) = m \left(1 - \frac{1}{p_1}\right) \left(1 - \frac{1}{p_2}\right) \dots \left(1 - \frac{1}{p_k}\right)$$

$$\Leftrightarrow \varphi(m) = p_1^{d_1-1} (p_1 - 1) \dots p_k^{d_k-1} (p_k - 1)$$

$$a^{\varphi(m)} \equiv 1 \pmod{m}$$

$$a \cdot a^{\varphi(m)-1} \equiv a \pmod{m}$$

Stim din Th. $\gcd(a, m) = 1$

$$\Rightarrow a^{\varphi(m)-1} = a^{-1} \pmod{m}$$

~~St~~ Luăm $\left. \begin{array}{l} a = 9 \\ m = 26 \end{array} \right\} \Rightarrow 9^{-1} = 9^{\varphi(26)-1} \pmod{26}$

$$\varphi(26) = \varphi(2 \cdot 13) = \varphi(2) \cdot \varphi(13) = (2-1) \cdot (13-1) = 12$$

$$\Rightarrow 9^{-1} = 9^{12-1} = 9^{11} \pmod{26}$$

$$9^{11} = 9^8 \cdot 9^2 \cdot 9^1$$

$$9^1 = 9 \pmod{26}$$

$$9^2 = 81 \pmod{26}$$

$$9^4 = 9 \pmod{26}$$

$$9^8 = 3 \pmod{26}$$

$$9^{11} = 3 \cdot 3 \cdot 9 = 3 \pmod{26}$$

$$9^{-1} = 3 \pmod{26}$$

7. $a = 15, a^{-1} = 13$

$$\Rightarrow \gcd(13, 15) = 1$$

$$113 = 15 \cdot 7 + 8$$

$$15 = 8 \cdot 1 + 7$$

$$8 = 7 \cdot 1 + 1$$

$$7 = 1 \cdot 7 + 0$$